

Sönderjylland.

(Fortset fra Side 2).

Jordførd. — Forrige Mandag jordfærd paa Flensborg Kirkegaard en gammel agtet flensborgsk Børgere, forhenlevende Bagermester C. N. Steen fra Nørregade.

Den afdøde, der blev 81 Aar gammel, har tidligere, inden de præstefle Embedsmænd og deres Følgeklub til Herredømmet ved Kirkevalgene, i en lang Række af Aar været Medlem af vor Frue Kirkes Menighedsrepræsentation.

En talrig Stare fulgte den gamle Børgers Riste. I Kapellet paa Kirkegården, hvor et Damsort aflang Salmen „Lær mig, o Stov, at visne glad“ og „Døjslig er Jorden“, talte Pastor Wurm paa Lyft, ved Graven talte Pastor Petersen paa Dansk.

Af den hedengangnes Børn bor nu kun en Søn der i Byen, Rasmus C. Steen i Nyttaden.

Paagreben Voldsmand. — Den Bagabond, der som omtalt her i Bladet forleden forsvandt Boveri hos Landboelsmand Hans Fabrin af Bøt Mart tillige med Overfald paa hans lille tolvårige Datter, der var ene hjemme, er i Fredags Eftermiddags af Genbarmen fra Skodborg indbragt i Retsfængslet i Rødding, efter at være paagreben i Jels.

Byren har sandsynligvis forsøgt paa at gøre Modstand; thi Genbarmen førte ham hertil med lænede Hænder. Det hedder, at Forbryderen skal være en fra Glücksbaldt umbøgen Fjange. Han blev paagreben af Amtsforstander Koch oppe i Jels Stov. Han har antagelig villet snige sig over Grænsen.

En dilt Ro. — Efter Auktionen forrige Fredag hos Gaardejer A. Beyer i Harris blev en Ro, som var købt af M. Jensen Borg af Søsteb, pludselig vild. Roen rev sig løs, og da man vilde indfange den, gik den lige løs paa Karlene, som var komne til Hjælp, og disse funde tun med Rød og Ræppe bjerge sig ved at springe over en Grøft. Henimod Aften lykkedes det dog at fange Roen paa Borrig Hede.

En tam Due. — Forleden Dag, da C. Freydenals Farsøj „Hamborg“ laa uden for Værdhage, baskede en Due ned paa Dækket, hvor den straks gav sig til at pikke Vagterne op, skønt der stod en Del Mennestere ved Siden af.

Due blev faa fanget af en af de ombordværende, der satte den ned i Læsten, hvor den straks igen gænske gemtlykt gav sig i Lag med Vagternerne.

Due maa være kommen langvejs fra, da der ikke findes en eneste i Værbj.

Jordførd. — Forleden Begravedes paa Stryer Løgum Kirkegaard Ellen Kirstine Friis fra Skodboldt, der i forrige Uge døde i en Alder af 80½ Aar.

Frimenighedspræst Poulsen fra Bøvlund, der i mange Aar har været den afdøde gamles og hele hendes Familys Præst, talte ved hendes Bæde over Ordet: „Siger frem for alle Ting Gud og Jæveren Tak i vor Herres Jesu Navn“, og forretnede Jordpaafæstelsen i Hjemmet.

Et stort Følge paa 26 Vagne ledsagede den afholdte gamle til Graven, og man bad her et stille Fæderor, mens Klodterne i den gamle Kirke tav, som sædvanlig, naar en, der hører til Frimenigheden, steds til Hvile; men paa hendes Dødsdag ringede — efter hendes eget Vnste — Kloften fra Frimenighedskirken i Bøvlund.

Kvalt ved Middagsbordet. — Handelsmand S. Schøning, Munketoftvej 3, Flensborg, fik forleden, medens han spiste til Middag, noget af Vaden i Luftretet og var efter faa Minutters Forløb død.

Idien Mose. — Forleden Aften henad Kl. 8 opstod der Id i Lyngen paa en Mose ved Pamhule, tilhørende Landboelsmand P. Bryld i Mastrup. Selvgivigt blev Jorden opdaget i Tiden, og ved tilkaldte Folks Hjælp blev den slukket. Man mener, at Jorden hidrører fra det Smaaområdet, som antommen til Mastrup Kl. godt 7½ om Aftenen.

Af et Stolespørgsmål. — Gaardejer Bobber i Næder Herdøl er af Amtsforstanderen i Bøvlund blevet idømt en Bøde paa

30 Mart, fordi han har taget sin 14-årige Datter ud af Stolen.

Bobber agter dog ikke at betale Bøden, men vil forlange retslig Renselse.

Frimenighedskirken. — Arbejdet paa den paatænkte Frimenighedskirke, som skal ligge mellem Stenderup og Nybøl, vil nu blive paabegyndt med fuld Kraft, da den lange ventede Byggetilladelse er indtruffet i Lørdags.

Vester Vandrup Vandmøllens Fisterianlæg tegner til at blive særdeles smukt og i en Henseende enestaaende, idet hele Møllengen foran Dæmningen, hvor der tidligere var Møllebæm, for Tiden bliver planeret. Det over 20 Aar Land store Areal skal nemlig udgøre en stor Fjstedam, der let kan tørlægges, men netop for Udbygningens Skyld skal have jævnt Bund.

Et større Antal Jordarbejdere er skjøtsfattede hermed, medens Haandværkere arbejder paa Hønsættelsen af Selskabets Bygninger og Udsærlægene m. v.

Tvungen Voldgift.

Ved at optage følgende Tale af den gamle, lændte og hjærte Rigsdagsmand er det vor Tanke baade at handle Opmærksomheden paa „Kristeligt dansk Forbund for Arbejdsgivere og Arbejdere“ og dens Betydning herhjemme og paa den Sag, som Taler særlig behandler. Ar. v. J. er ved at faa stor Indflydelse paa Forholdet mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne, og „Tvungen Voldgift“ er et af de store Spørgsmaal paa Dagsordenen den civiliserede Verden over. „Dtl.“ Red.

Hr. Jens Buus Tale forrige Lørdag i Folketinget indeholder efter Rigsdags-tidenden saaledes:

Jeg skal herefter med et Par Ord motivere det første Andragende, som angaar en i og for sig temmelig stor Sag. Det er Andragendet fra „Kristeligt dansk Forbund for Arbejdsgivere og Arbejdere.“ Jeg vil for mit personlige Vedkommende forudsætte den Bemærkning, at jeg i højeste Grad paafæstner den Interesse, som dette Forbunds Forbud har lagt for Dagen for Arbejdsforholdet. Hvad Mening man end kan have om de sociale Spørgsmaal, enten man har en socialistisk Mening eller en anden Mening, maa vi alle, tænker jeg, være enige om, at baade Strejker og Lock-out'er er som oftest meget uelelige, og at Strejker og Lock-out'er ogsaa i vor Land har kostet mangfoldige Tusinder Kroner. Jeg tænker netop paa, at der i sin Tid stod i „Social-Demokraten“ en Opgørelse over, hvolte Fremfærd Værforholdene har gjort i Danmark i de sidste 25 Aar. Det er selvfølgelig rigtig, at der her er slet uhyre Fremfærd i denne Tid, og at den samlede Løn nu er maalet flere Millioener større end da, men det kan jo da virkelig heller ikke nægtes, at i disse 25 Aar er der gaaet en Masse Tusinder til Spilde ved Strejker og Lock-out'er. Hvor mange tabte Strejker har der ikke været, og hvor mange tabte Lock-out'er har der ikke været? Og selv om der er bundet noget for den ene eller den anden Part, er der ogsaa tabt uhyre meget. Vi huster alle den Sommer, da 40,000 eller maalet flere gif arbejdsløse. De led haardt, Arbejderne, og de led mest, men hele Samfundet led virkelig ogsaa ved, at en saadan Mængde Mennestere gif og ingen Ting havde at bestille. Derfor paafæstner jeg den Interesse, som Kristeligt dansk Forbund har vist for Arbejdsforholdet ved at prøve, om det var muligt at undgaa baade for Arbejdere og Arbejdsgivere, at de mange Penges gaar til Spilde. Dette Forbund er nu kommet med et Andragende til Rigsdagen, om vi ikke her i Danmark vilde søge at indføre en lignende Ordning som den, der har ned i Australien, hvor de i flere af Staterne har vedtaget en Lov om tvungen Voldgift. Jeg skal tillade mig at ophjve det aerede Ting om, at Uldvalget har søgt for, at det høje Rigs Medlemmer, faa vel som enhver anden, kan blive bekendt med, hvordan den Ny-Zealandse Lov ser ud. Vi har nemlig ladet afsige en Skrivelse til Indreministeriet for at anmode det om at faa en autoriseret Overfættelse af denne Lov, hvormed der har været saa megen Tale baade i Blade og andet Steds. Vi mente, at det var i Sagens Interesse,

hvad Resultat man end kom til, at faa en Overfættelse af denne Lov. Og Ministeriet har velvilligt imøbetommet vor Anmodning og sendt os en autoriseret Overfættelse af denne Lov i Australien, og denne Overfættelse findes i Betænkningen. Det er jo en stor Lov, og jeg skal ikke trætte det høje Ting med at komme ind paa Enkeltiteter. Uldvalget har heller ikke ubetinget forlangt, at Ministeren skulde slutte sig til den saa fuldtud endnu. Jeg skal kun gøre opmærksom paa et Par hovedpunkter. Der findes i denne Lov for det første en Bestemmelse om, at de Fagforeninger og de Arbejdsgiverforeninger, der vil ind under denne Lov, skal indregistreres, og Arbejdsministeriets Sekretær berne det Sekretær for dette Indregistreringsbureau. Baade Arbejdsgiverforeninger og Fagforeninger kan melde sig for at blive indregistrerede, og naar der kommer Arbejdsforholdet, skal disse ind under Voldgiftsbekendtgørelse. For det andet er de Stater, hvor denne Lov virker, inddele i forskellige Distrikter, og der er en Fuldmægtig for hvert af disse Distrikter, og i hvert Distrikt er der et Forligsraad, og dette Forligsraad bestaar af 4 eller 6 Medlemmer, som vælges dels af Arbejdsgivere og dels af Arbejdere, faa kan det indantes for en Voldgiftsdomstol, og denne Voldgiftsret bestaar af 3 Medlemmer, hvoraf det ene Medlem indstilles af Arbejdsgiverne, et Medlem indstilles af Arbejderne, og det tredje Medlem udvælges af Gubernøren og er en Højesteretsdommer. Naar saa denne Sag, som der er Strid om, bliver indbragt for denne Domstol, som altsaa bestaar af disse tre Medlemmer, faa maa Parterne finde sig i, at det bliver, som denne Domstol dømmer. Det er i Korthed Indholdet af denne Lov i Ny Zealand. Nu er det, som sagt, en Sag, der har vakt megen Opmærksomhed i Udlandet, fordi jo alle, som jeg sagde i Begyndelsen af min Tale, maa være enige om, at det vilde være heldigt, om de mange Mil-ioner, der gaar til Spilde ved Lock-out'er og Strejker, kan blive sparede. Dvøre i Australien er der ikke mindre end 3 Stater, der har antaget denne Lov, det er selve Ny Zealand, Ny Syd-Wales og Vest-Australien, og i det Andragende, der er indsendt til Rigsdagen fra Kristeligt dansk Forbund, ophjves det, at i den Tid, denne Lov har været berovre, er ikke mindre end 50 Konflikter blevne ordnede uden Arbejdsstandsning.

Men det er ikke alene i Australien, at denne Sag har begyndt at vække Opmærksomhed. Det er ogsaa dvøre i England, og England er jo dog et Land, der ligger os saa nær, og har saa mange Interesser fælles med os. I England har de i dette Njeblik ikke tvungen Voldgift, men i Njembo til en Lov af 1896 har de nogle frivillige Voldgiftsretter, der skal se at løse den til Veje. Da den australske Lov imidlertid virkede, som den gjorde, valte den Interesse i England, og i denne Vinter har de i det engelske Underhus haft en meget stor Debat om denne Sag. Denne Debat blev rejst af Venstre og af Arbejderpartiet derovre. De ved jo nok, at i Njembo det er det Højreministerium, der regerer i England, og at dette Højreministerium har et Flertal i det engelske Underhus paa langt over 100 Stemmer. Men under den Debat, som blev rejst af Regeringspartiet, men af de Modstandere, om det ikke ogsaa var paa Tide, at de i England tænkte paa at faa en Lov, der kunde forhindre disse ødelæggende Strejker og Lock-out'er, lykkedes det ganske vist Regeringen at faa Sagen standset, men dens Flertal fant ved denne Lejlighed ned til 29 Stemmer, saa at det ikke alene har været Arbejderpartiets Mand i det engelske Underhus — der er jo nogle — og ikke alene Venstre, eller hvad man nu vil kalde dem, Oppositionen med det nuværende Toryministerium, men ogsaa en hel Del af Regeringspartiets Medlemmer, der har stemt for denne Sag. Ogsaa oppe i Norge har de begyndt at tage denne Sag op. Vi har i Uldvalget faaet Oplysninger om Forholdene oppe i Norge, hvor de ogsaa har begyndt at arbejde paa denne Sag og tænke paa, om de ogsaa skulde indføre noget lignende som det, der har vist sig at være saa heldbringende dvøre i Australien. Jeg skal endnu kun nævne et Sted til, hvor denne Sag har begyndt at virke, og det er i Amerika. I en

af Staterne, der hedder Pennsylvania, har de begyndt at tage Sagen op, og foruden i Pennsylvania har man ogsaa taget den op i den store engelske Besiddelse i Nordamerika, Canada.

Det er jo en meget stor Landsdel med mange Mennestere, hvor ogsaa Arbejdsforholdene er store. Ogsaa der har man taget Sagen op og tænkt paa, om det ikke skulde være muligt ad denne Vej at bævme op for de Ude-læggefter, som Strejker og Lock-out'er forarsager. Grede Medlemmer vil af de Betragtninger, jeg har fremført, kunne forstå, at det er en Sag, der rører sig rundt omkring i Verden, netop paa Grund af de Arbejdsforhold, den nyere Tid har stabt. Uldvalget er derfor blevet enige om ikke alene at stave aerede Medlemmer den Fornøjelse at faa en Overfættelse af denne Lov, som de kan studere, om de har lyst, men vi har ogsaa ment, at dette Spørgsmaal var saa stort, at om vi end ikke lige paa staaende Fod vil forlange af Ministeriet, at det skulde prøve paa at faa en saadan Lov indført i Danmark, var det dog en Sag, der havde saa stor Betydning, at Uldvalget enstemmigt foresaar, at Sagen henvises til den højtærede Indre-ministeris Undersøgelse. Det er altsaa det, Uldvalget er blevet enige om, og det er det, jeg paa Uldvalgets Vegne skal tillade mig at anbefale det høje Ting at stemme for. Naar han saa kommer til nærmere at overveje denne Sag og høre, hvorefter den rører sig i andre Lande, er det muligt, at der en Gang kan komme et Resultat ud af den. Jeg har hørt en Fugl synge om, at Resultatet af denne Sag vil blive, at Arbejderne som oftest vil faa Ret. Ja, men har de Ret, saa bør de virkelig ogsaa have Ret. Er det saaledes, at Arbejderne kun stiller faaanne Fordringer, at uparistiske Mand maa dømme, at de har Ret, saa bør de virkelig ogsaa have Ret. Jeg vil med god Villie med alle de lovlige Midler, der staar til min Raadighed, være med til at bævme op mod den socialistiske Arbejderbevægelse, thi den tror jeg ikke paa. Men jeg vil virkelig ikke være med til at sige, at Folk ikke skal have Ret, fordi de er Socialistt eller Arbejdere. Det forekommer mig ikke, at der er nogen Grund til Indbending mod disse Retter, at Arbejderne som oftest har faaet Ret; thi har Arbejderne Ret, bør de ogsaa have Ret. Er de blevne behandlede ilde, har Arbejdsgiverne ikke givet dem en saadan Løn for deres Arbejde, at de kan føre en menneskeværdig Tilværelse, naar det var muligt i det paagældende Fag at give dem en ordentlig Løn, saa bør de virkelig have den. Derfor siger jeg for mit Vedkommende, at det ikke vil afholde mig fra at være med til at give den Retning, om Arbejderne i de fleste Tilfælde skulde faa Ret, thi saa maa de vel ogsaa have Ret. Og det er ikke ved smukke Talemaader, vi skal vise, at vi er Arbejderne Venner, men ved, at vi i Virkeligheden vil være med til i det daglige Liv at give Arbejderne den Ret der tilkommer dem. Derfor vil jeg tillade mig paa Uldvalgets Vegne at anbefale at henvisne denne Sag til den højtærede Ministeris velvillige Undersøgelse.

Færligt Blod og baarlige Jordgjætte e. bodelige sjerdet af god Helbred. Burdod Blood Bitters ødrlægger dem.

Nyt. Nyt. Nyt.

I disse Dage udkommer en ny Bog. Udgivet af Th. Lund, Minneapolis. Bogen indbefholder en fortrinlig Samling af smaa Fortællinger. Den er paa omtrent 100 Sider i Octav, almindelig Bogformat. Det er en særdeles god Bog med sund Læsning. Bogen vil rimeligvis komme til at koste 20c. i Omslag og faaes ved at henvende sig til Th. Lund, 2714, E. 25th. St., Minneapolis, Minn., eller til Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

Pianoer og Orgler.

Kun giv mig Anledning til at give. Plynngvegangne Priser og Betalingsforhold. og man skal finde, at ingen har bedre Betingelser at tilbyde. Oplys naar De skriver paa De gavter, Piano eller Orgel. Carl Haugland, Minneapolis Music Company, 606 Nicollet Avenue, Minneapolis, Minn.

LIGE TIL PUNKTET.

Tusinder gavnes ved det fri Tilbud af Doan's Kidney Pills og bliver heilbredede.

Vidunderlige Følger af en fri Prøve af Verdens fortrinligste Nyre-Medicin.

Smertor i Ryggen lindret. Høfte-Ryg og Lænde Smertor overvunden. Hævelse i Lemmerne og Tegn til Vattersot forsvinder. De hjælper for Uria med Sten eller Bundfald, stærk Farve, for lidt eller for megen og smertefuld Vandladning, dræbevis, Hyppighed. Doan's Kidney Pills opløser og bortrydder calculi og Grus. Hjalper for Hjertebanken, Søvnløshed, Hovedpine, Nervøsitet.

RUDDLES MILLS, Ky.—Jeg modtog den fri Prøve af Piller. De gjorde mig meget Nytte. Jeg havde Blæresygdom, der tvang mig til at staa op ofte om Natten. Nu sover jeg godt; ingen Smerte i Blærehalsen; Smerten i Ryggen forsvunden, ogsaa Hovedpine.—Jno. L. HILL.

TELL CITY, IND.—Jeg modtog den fri Prøve af Doan's Kidney Pills. De er udmærkede. Jeg havde en forfærdelig Smerte i Ryggen, men efter at have taget Pillerne forlod den mig og jeg føler mig som en ny Mand.—STEPHEN SCHAEFER.

Mrs. ADDIE ANDREWS, R. F. D. No. 1, BROADHEAD, Wis., skriver: Jeg modtog den fri Prøve af Doan's Kidney Pills med stor Glæde. Min lille Nævb led frygtelig af Nyrer sygdom efter Skarlagensfeber. To Læger kunde ikke hjælpe ham og tilsidst fik han Krampe. Hans Fæder gav ham Doan's Kidney Pills og efter den anden Dosis var Smerten mindre. Han begyndte at komme sig, er nu sund og hans Liv frelsted af Doan's Kidney Pills.

ESTERBROOK STEEL PENS

THE STANDARD PENS EVERYWHERE. 150 Styles Fine, Medium and Broad Points. Sold by All Stationers.

For Sale by DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

Symaskiner.

Billige Priser. Gode Maskiner.

„Danskere“ Nr. 1 er i alle Maader en god, solid og billig Symaskine. Den syer hurtigt og uden Støj, har 4 Skuffer og er af nyeste Konstruktion. Der gives 10 Aars Garanti paa Maskinen. Enhver Køber vil blive fuldt tilfreds med en saadan Symaskine, og skulde den ikke være tilfredsstillende, kan den tilbagesendes.

„Danskere“ Nr. 2 er absolut den bedste Symaskine, der fabrikeres, og den kan maale sig med hvilken som helst Maskine til langt højere Pris. Den har tillige den Fordel frem for „Danskere“ Nr. 1, at den kan lukkes ned.

Traarbejdet udføres — efter Køberens Ønske — i Eg- eller Valnødetræ. Vi skal gerne besvare alle Spørgsmaal med Hensyn til disse Maskiner og give Oplysninger frit. Skriv kun til os, og vi vil give nærmere Forklaring. Beløbet bedes sendt med Bestillingen. Til forannævnte Priser maa Køberne betale Fragten til deres nærmeste Jernbanestation. Fragten er 95 Cents for hver 500 Mil og betales ved Modtagelsen.

Symaskinen „Danskere“. Ovenstaaende vises Illustrationer af de forskellige Modeller af Symaskinen „Danskere“. Denne Symaskine, som fabrikeres specielt for os af en af de største Fabriker i Amerika, har i en Række af Aar staaet sin Prøve i Hundreder af Landsmænds Hjem, og alle er entstemmige i sine Udtalelser om, at Maskinen giver god Tilfredsstillelse og er lige saa god og bedre end Maskiner, hvorfor der forlanges indtil den dobbelte Pris. Maskinen har høj Arm. Det frie Rum under Armerne er 5½x9 Tommer, saa det sværeste Arbejde kan med Lethed haandteres. Maskinen er fabrikeret af de allerbedste Materialer, har alle moderne Forbedringer, alle Dele er fint afspudede og nøjagtigt tilpassede, og alt muligt Hensyn taget til at forene Styrke med Enkelthed og til at gøre Maskinen letløbende og forebygge Muligheden for at komme i Uorden.

☞ ☞ Hver Maskine garanteres for 10 Aar. ☞ ☞ Symaskinen har selvtændende Skyttel, selvstændende Naal og automatisk Spolevinding. Med hver Symaskine følger et Sæt af de nyeste forbedrede Staalapparater. Apparaterne er nøjagtigt tilpassede til Pressetangen, er fabrikerede helt af det bedste Staal, polerede og forniklede og uden Dele af Messing eller andet blødt Metal og uden loddede Sammensøjninger. De bestaa af:

Rufler, Tucker, Binder, Braider Foot, Under Braider Slide Plate, Shirring Slide Plate, fire Hemmers af assortede Størrelser, Quilter, Thread Cutter, Foot Hemmer og Feller. Med hver Symaskine følger desuden: 12 Naale, 6 Spolere, Oliekande fyldt med Olie, stor og lille Skruereguler, Sømler, 10 Aars Garanti-Certifikat, illustreret Instruktionsb.-g.

Vi overtager Risikoen, om en Maskine bliver beskadiget under Transporten og vi er ogsaa villige til at tilbagebetale Pengene og godtgøre Fragtudlæg, hvis en Køber finder Maskinen utilfredsstillende og anderledes, end vi har fremstillet den. Til Oplysning for dem, der muligvis ikke forstaar, hvorfor vi sælger disse Maskiner saa enormt billigt, skal vi bemærke, at Hensigten hermed er at avertere for „Danskere“ og skaffe den stadig videre og videre Udbredelse, ligesom det samtidig er os en Glæde at kunne forsyne Folk med noget virkelig godt.

Adr.: „Danskere“, Blair, Nebraska.